

L01.02 Houtwal en Houtsingel

Beschrijving

Er bestaan veel lokale varianten van de in Nederland voorkomende houtwallen en houtsingels, zoals: graften, dykswâlen, grubben, schurvelingen of houtkaden. In de Noardlike Fryske Wâlden worden houtwallen ook wel dykswâlen genoemd. In cultuurlandschappen in het Zandgebied komen vooral houtwallen voor.

De lijnvormige landschapselementen zijn op de zandgronden bepalend voor het kleinschalige kampenlandschap. De landschapselementen zijn van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingszone voor fauna, daarnaast is het een belangrijk biotoop voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap.

Beheereisen

- Een houtwal of houtsingel is een vrijliggend lijnvormig en aaneengesloten landschapselement, al dan niet groeiend op een aarden wal, met een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken. De begroeiing wordt als hakhout beheerd.
- De houtwal of houtsingel is minimaal 25 meter lang en maximaal 20 meter breed.

Beheervoorschriften

- Het beheer van het landschapselement wordt enkel in de periode van 1 oktober van het lopende kalenderjaar tot 15 maart van het oplopende kalenderjaar uitgevoerd.
- Tenminste 50% van de oppervlakte van het element wordt als hakhout beheerd en periodiek afgezet.
- Van het snoeihout mogen slechts enkele takken op rillen worden verwerkt in het element, de rest wordt afgevoerd.
- De diameter van de boom op borsthoogte bepaalt de hoogte van afzetting boven het maaiveld.
- Vee mag het element niet betreden en/of beschadigen (bijv. vraatschade). Er dient een passend raster, afgestemd op het type vee, geplaatst te worden wanneer het aangrenzende perceel beweid wordt.
- Als takken of stammen versnipperd worden mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
- Sloopmaaisel, bagger, maaisel en overig afval mogen niet verwerkt worden in het element.
- Branden is in het element of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid.
- Beschermen tegen schade als gevolg van beweiding of bewerking op aangrenzende gronden.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Het raster mag niet aan het element bevestigd worden.
- Het streven is om een boomlaag, een struiklaag en een kruidlaag te realiseren.
- Overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid.
- Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden zoveel mogelijk bestreden. Dat kan middels snoeien/kap of een stobbenbehandeling.

- Wanneer een landschapselement gelegen is aan een hoofd- of schouwwatergang dient het beheer aan de slootzijde zo te worden uitgevoerd dat het waterschap er kan hekkelen/baggeren.
- Soms mogen in het belang van bepaalde soorten oudere goedontwikkelde singels blijven staan (uitgestelde omloopcyclus kan variëren t.b.v. biodiversiteit).
- Indien herstel van het element nodig is, vindt hierover overleg plaats met de vereniging.
- Indien er sprake is van een houtwal met greppel:
 - Het raster, indien noodzakelijk, staat circa 30 cm boven de voet van de houtwal. Bij voorkeur in een hoek van ongeveer 60 graden.
 - De greppel en het wallichaam worden in stand gehouden.
 - Aan de voet van het wallichaam ligt een greppel.
 - Beschermen van wal en beplanting tegen schade als gevolg van beweiding of bewerking op aangrenzende gronden.
- Wijze van beheer (moment van periodieke snoei en eindkap wordt met de beheerder afgestemd):
 - **Jaarlijks beheer (in de breedte richting):** bramen en andere beplanting maar ook takken die tegen het raster groeien of in de weg hangen mogen gesnoeid worden tot aan de afrastering of tot aan de voet van de singel.
 - **Periodieke snoei (grotere ingreep na 7 jaar en na 14 jaar):** Na 7 en na 14 jaar (na eindkap of aanplant) worden overhangende takken en of loten die over het raster hangen of door het raster steken, tot maximaal een derde van de totale hoogte weggezaagd. Er wordt dus **niet in** het element gezaagd. De overblijvende loten worden verder beslist niet gedund. Dit om een mooie dichte singel te krijgen.
 - **Eindkap (na 21 jaar):** het element wordt afgezet. Minimaal 3-4 bomen of struiken per 100 meter worden als overstaander gespaard.

N.B. Het kan zijn dat niet alle beheervoorschriften voor iedere beheerder gelden of dat specifieke voorschriften voor een gebied nodig zijn. Hierover kan afstemming plaatsvinden met de Vereniging Noardlike Fryske Wâlden.